

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Febr. 1877, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af Kongl. Förordningen den 13 September 1864, angående ränta vid försträckning på viss kort tid.

I nämnda Kongl. Förordning är stadgadt, att förbudet i 9 kap. 6 § Handelsbalken att taga eller låta förskrifva sig större ränta än sex för hundra om året icke skall ega tillämpning vid försträckning, som emot förskrifning, utan säkerhet af in-teckning i fast egendom eller pant af i sådan egendom in-tecknad-t skuldebref, lemnas på viss tid, ej öfverstigande sex månader.

Under anförande att en inskränkning af detta medgifvande, som skulle mycket missbrukats till prejeri och mångens skada, torde anses billig och vara af behovet påkallad samt att ingen långifvares rätt träd-des för nära, om tiden för beräk-nande af den ränta, som vore större än sex procent, begränsades till den dag skuldebrefvet till betalning förfölle eller högst sex månader från utgifningsdagen, har Herr *Bengt Olofsson* uti en inom Andra Kam-maren väckt motion (N:o 78) föreslagit, att Riksdagen måtte besluta en ändring af eller ett tillägg till förberörda Kongl. Förordning, hvarigenom blefve stadgadt, »att då i skuldebref större ränta än sex för hundra-t om året är utfäst, denna större ränta icke må beräknas att utgå för längre tid än till förfallodagen eller högst sex månader».

Genom Kongl. Förordningen i fråga har början blifvit gjord att af-ven beträffande räntans belopp erkänna den princip om aftalets frihet,

som numera på de flesta områden gjort sig gällande. Denna frihet har, om också i enstaka fall missbrukad, likväl i allmänhet visat välgörande verkningar samt medfört gagn och lättnad vid lånetransaktioner så väl för kapitalisten som den lånesökande. Att vid sådant förhållande, till förmån för en försumlig gäldenär, göra en inskränkning häruti i den syftning motionären föreslagit, synes Utskottet så mycket mindre böra ifrågakomma, som den i flera fall kunde för alla lånesökande medföra olägenheter. Vid sådana tillfällen, då räntefoten är hög, måste nemligen kapitalistens obenägenhet att utlåna sina penningar vara större, om gäldenärens uraktlåtenhet att på bestämd förfallodag återgälda lånet skulle nödga honom att, derifrån och intill dess lånet kunde blifva på laglig väg indrifvet, åtnöja sig med lägre ränta än den allmänt gällande, och enda medlet att skydda sig för den förlust, härigenom möjligen kunde uppkomma, vore att för de första sex månaderna stadga en högre ränta än eljest skulle ifrågakommit, hvarigenom åter den ordentlige gäldenären finge vidkännas en ökad utgift.

Är den lånesökande obenägen att betala öfverenskommen högre ränta längre än till förfallodagen och långifvarna dermed åtnöjes, står det ju för öfrigt öppet att i skuldebrevet derom införa bestämmelse.

Utskottet anser sig alltså böra hemställa,

att motionen icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 Februari 1877.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.
